

Dosarul nr. 1ra-804/2022
1-18064196-01-1ra-26052022

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

06 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători– Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Plămădeală Ghenadie,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Rusu Serghei în numele inculpatei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2022, în cauza penală în privința inculpatei

Bordian Tatiana XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.11.2018– 15.01.2020;

Instanța de apel: 06.02.2020 – 25.01.2022;

Instanța de recurs: 26.05.2022– 06.12.2022.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătorei Soroca sediul Central, din 15 ianuarie 2022, **Crivoi Valerii**, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.213 lit. b) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare cu privarea dreptului de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul medicinei pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu prevederile art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani;

Bordian Tatiana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.213 lit. b) Cod penal, la 1 an închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul medicinei pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu prevederile art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Mutelica Mariana în privința inculpatului Crivoi Valerii, privind repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial, cu încasarea de la inculpat a sumei de 20 000 lei în beneficiul acesteia.

Acțiunea civilă înaintată de Mutelica Mariana în privința inculpatei Bordian Tatiana, privind repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial, cu încasarea de la inculpată a sumei de 20 000 lei în beneficiul acesteia.

În rest, pretenția în vederea recuperării prejudiciului moral prin încasarea unei sume mai mari, s-a respins ca fiind nefondată.

Plângerile avocatului Dogotari Ian privind anularea ordonanțelor procurorului din 17 aprilie 2018, 30 aprilie 2018, 14 mai 2018 și despre înlăturarea încălcărilor procesuale, s-au respins ca fiind nefondate.

S-a încasat de la Bordian Tatiana XXXXX în folosul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor în sumă de 8 960.

S-a încasat de la Crivoi Valerii XXXXX în folosul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor în sumă de 8 960.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt* că, Crivoi Valeriu și

Bordian Tatiana, activând în calitate de medici obstetricieni-ginecologi la Centrul Prenatal al ÎMSP Spitalul raional Soroca „A. Prisacari”, având obligația de a efectua investigațiile și tratamentul bolnavilor folosind metodele cele mai înalte a medicinei, să aplice noi metode și mijloace diagnostice, să asigure acordarea ajutorului medical efectiv și să îmbunătățească calitatea tratamentului bolnavilor, Crivoi Valerii fiind responsabil de supravegherea periodică pe parcursul sarcinii a lui Mutelica Mariana și de procesul de travaliu, nu a îndreptat-o la examinarea ultra-sonografică, iar împreună cu medicul obstetrician-ginecolog Bordian Tatiana, la data de 29 iunie 2016, fiind în sala de naștere, nu au determinat poziția căpșorului fătului în timpul nașterii, nu au determinat că bazinul lui Mutelica Mariana e anatomic strâmtat, nu au determinat hipoxia intrauterină, nu au determinat abaterile de la evoluția normală a nașterii și nu au finalizat nașterea prin operație cezariană și resuscitarea completă a nou-născutului, dar au aplicat vacuum-extracția la nașterea copilului, Mutelica XXXXX, ultimului fiindu-i provocată trauma craniu-cerebrală manifestată prin hematom al osului parietal cu modificări de organizare și encefalopatie toxică acută, edem și tumefiere cerebrală severă.

Ca rezultat al încălcării din neglijență de către medici a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, nou-născutul Mutelica XXXXX a decedat pe data de 11 august 2016.

Moartea sugarului a survenit în rezultatul sindromului convulsiv ca complicație a encefalopatiei hipoxice acute, edemul și tumefierea cerebrală severă provocate de trauma cerebrală închisă ce a apărut în timpul nașterii prin comprimarea îndelungată a căpșorului fătului în regiunea suturilor craniene.

Astfel, se distinge că, trauma cerebrală a produs niște fenomene la nivelul creierului sub formă de encefalomalocie, edem și tumefiere cerebrală severă, pe fundalul acestora a apărut sindromul convulsiv și decesul sugarului.

Patologia depistată la copilul Mutelica XXXXX nu ar fi cauzat decesul dacă la naștere s-ar fi determinat hipoxia intrauterină și nașterea ar fi fost prin operația cezariană și resuscitarea completă în staționar pe un timp mai îndelungat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a reținut *în drept* că, fapta inculpaților întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal – *încălcarea din neglijență de către medic a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, ce a cauzat decesul pacientului*.

3. Avocatul Dogotari Ian, în numele succesorului părții vătămate, Mutelica Mariana, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea respingerii plângerilor împotriva actelor procurorului și ale inacțiunii acestuia, precum și în partea ce ține de latura civilă și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

- să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată și încasat în mod solidar de la inculpați în beneficiul succesorului părții vătămate Mutelica Mariana suma de 1 000 000 lei pentru recuperarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune;

- să fie admise plângerile sale privind anularea ordonanțelor procurorului din 17 aprilie 2018, 30 aprilie 2018, 14 mai 2018 și cea declarată împotriva inacțiunilor procurorului de caz.

În rest, să fie menținută sentința primei instanței.

În motivarea apelului avocatul a indicat faptul că, nu este de acord cu sentința instanței de fond inclusiv și în partea respingerii plângerilor înaintate împotriva:

- ordonanței procurorului din 30 aprilie 2018, prin care a fost dispusă scoaterea integrală de sub urmărire penală a lui Costin Olga în baza art.213 lit. b) Cod penal, pe motiv că în acțiunile acesteia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii;

- ordonanței procurorului din 17 aprilie 2018, prin care a fost dispusă scoaterea integrală de sub urmărirea penală a lui Babără Tatiana în baza art.213 lit. b) Cod penal, pe motiv că în acțiunile acesteia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii;

- ordonanței procurorului din 14 mai 2018 prin care a fost dispusă scoaterea integrală de sub urmărire penală a lui Albu Silvia, învinuită în baza art.213 lit. b) Cod penal pe motiv că în acțiunile acesteia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii;

- inacțiunilor procurorului, care a analizat superficial cazul și nu a acordat calitate procesuală în prezenta cauză penală medicilor chemați din mun. Bălți, care au acționat neglijent și reieșind din pct. 6.8, pct. 9.11 și pct. 10 ale raportului de expertiză, se atestă legătura cauzală cu decesul nou-născutului Mutelica XXXXX, acțiunile acestora căzând sub incidența infracțiunii prevăzute la art.213 lit. b) Cod penal.

Avocatul a considerat că instanța de fond nu și-a motivat soluția de respingere a acestor plângeri.

Totodată, concluzia procurorului la emiterea acestor ordonanțe a considerat-o ca fiind una pripită, contradictorie și părtinitoare, ce intră în contradicție cu circumstanțele și împrejurările cazului.

La caz s-a constatat că, anume medicul neonatolog Costin a fost cea care a investigat imediat după naștere și până la externare pe nou-născutul Mutelica XXXXX, ea a prescris tratament cu unguentul „Traumagel”, de nenumărate ori la adresările pacientei a refuzat trimiterea copilului la Centrul Mamei și Copilului, invocând că nu este necesar.

Totodată, medicul Barbă, a fost cea care a primit pe 10 august 2016, pe Mutelica Mariana cu copilul Mutelica XXXXX în secția reanimare.

Tot ea, împreună cu medicul Albu au stabilit tratament nou-născutului, refuzând transportarea copilului la Centrul Mamei și Copilului în mun. Chișinău în seara de 10 august 2016.

Prin urmare, a atestat avocatul că, circumstanțele stabilite la caz, sunt în colaborare cu concluziile experților expuse în pct. 6.8, pct. 7, pct. 9.11 pct. 10 din Raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX (vol. I f.d.138-142), potrivit căruia se atestă legătura cauzală directă între acțiunile neglijente ale medicului neonatolog Costin, medicilor Babără și Albu, cu decesul lui Mutelica XXXXX, de aceea acțiunile acestora cad sub incidența infracțiunii prevăzute la art.213 lit. b) Cod penal, însă organul de urmărire penală a ignorat prevederile art.254 alin.(1) Cod de procedură penală și nu a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei.

Referitor la quantumul prejudiciului moral încasat de către prima instanță, avocatul a considerat că este unul absolut eronat, care nu corespunde cu circumstanțele cauzei și cu suferințele reale care i-au fost cauzate succesorului părții vătămate.

3.1. Avocatul Rusu Serghei, în numele inculpatei Bordian Tatiana a declarat apel prin care a solicitat admiterea acestuia și casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata Bordian Tatiana să fie achitată pe motivul lipsei componenței de infracțiune în acțiunile acesteia.

În motivarea apelului avocatul a indicat faptul că, dosarul în privința inculpatei este un dosar clasic pornit la comandă (de către colaboratorii procuraturii) și nu poate fi privit ca altceva decât o manifestare a justiției selective, îndreptată spre răzbunarea orgoliilor personale ale unor foști angajați ai Centrului Perinatal al ÎMSP Spitalul raional Soroca ”A.Prisacari”, iar din păcate decesul nou-născutului Mutelica XXXXX a fost utilizat drept prilej pentru a răzbuna orgoliul personal.

Avocatul a invocat că, plângerea inițială viza anume medicii de la secția de pediatrie, ulterior fiind gestionat dosarul în așa mod încât să fie atrasă și Bordian Tatiana

în calitate de bănuită și învinuită.

De asemenea, a constatat că, instanța de judecată de la bun început s-a manifestat în defavoarea inculpatei, fapt care se confirmă prin respingerea cererilor și demersurilor părții apărării însoțită de ignorarea totală a drepturilor procesuale ale inculpatei, ignorarea vădită și premeditată a drepturilor ei la un proces echitabil, garantate de art.6 din Convenția CtEDO, care privity în ansamblu nu pot fi caracterizate altfel decât procedurile care se cataloghează ca o încălcare gravă față de principiile de bază ale unui proces judiciar echitabil, conduse cu desconsiderarea totală a drepturilor părții apărării, care prezintă o încălcare fundamentală a dreptului inculpatei la un proces echitabil.

Mai mult ca atât, judecătorul nu a găsit de cuviință măcar să reflecte cererile depuse în sentință, sau să motiveze respingerea acestora.

Raportând prevederile legale la circumstanțele confirmate în instanța de judecată, se atestă că, pe 29 iunie 2016, Bordian Tatiana nu a efectuat în privința pacientei Mutelica Mariana nici o intervenție medicală sau act medical, care ar servi drept ipoteză pentru organul de urmărire penală de a atribui în obligațiile acesteia- „determinarea poziției căpșorului fătului în timpul nașterii, neîndreptării lui Mutelica Mariana la examinarea ultra sonografică, nedeterminării faptului că bazinul ultimei era anatomic strâmt și nu a determinat hipoxia intrauterină, nu a determinat abaterile de la evoluția normală a nașterii și nu a finalizat la 29 iunie 2016 nașterea prin cezariană și resuscitarea completă a nou născutului, dar a aplicat vacuum-extracția la nașterea copilului Mutelica XXXXX”.

Astfel a considerat avocatul precum că, în acțiunile inculpatei lipsesc elementele componente de infracțiune prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal.

Or, instanța urma să motiveze fiecare probă cercetată nemijlocit prezentată de către partea acuzării cât și de către partea apărării din punct de vedere al admisibilității cât și a colaborării între ele printr-o analiză detaliată conform art.art.100, 101 Cod de procedură penală, limitându-se doar la fraze generic, aproximative, incorecte, la fel ca și cele conținute în Rapoartele de expertiză.

Mai mult ca atât, în instanța de judecată nu au fost audiate persoanele care inițial figurau în procesul penal, iar ulterior au fost scoase de sub urmărire penală.

De asemenea, instanța de judecată a apreciat unilateral și părtinitor declarațiile martorilor Babără Igor, șef în Secția maternitate a Spitalului raional Soroca și Carauș Iurie, șef al Centrului prenatal din Institutul Mamei și Copilului.

Într-o altă ordine de idei, a invocat avocatul precum că, în raportul de expertiză efectuat la Centrul de medicină-legală se scrie cert că, copilul a decedat în urma insuficienței cardio-respiratorii din motivul sindromului convulsiv ca complicație a encefalopatiei hipoxice acute cu encefalopatie, edem și tumefiere cerebrală acută cauzat de cefalohematom la naștere.

Din punct de vedere medical, cefalohematomul nu este traumă cerebrală, este un revărsat de sânge sub periostal (piele) și hematomul care a fost de 3 cm.

Pe 2,5 cm. constatat de medicul neonatolog în fișa nou-născutului, este un hematom de grad ușor ce nu provoacă complicații pentru copil, în special dacă se vorbește de encefalopatia hipoxică, edemul fiind cauza de deces.

Cu atât mai mult că, după 43 de zile de la naștere cefalohematomul este în resorbție, conform literaturii de specialitate.

Encefalopatia acută la nou-născut, apare în urma unei asfixii severe la naștere sau la un copil cu cefalohematom masiv și ca regulă însoțit de un traumatism craniu-cerebral.

Din documentația de la naștere a rezultat că, semne de asfixie severă la copil nu au fost. Copilul s-a născut după nota „Apgar” de 7-8, ce este considerată ca o notă normală, respectiv, această stare a copilului și cefalohematomul nu au necesitat tratament și nici

resuscitare din partea celor care au asistat naștere.

Prin urmare, la momentul când pacienta a intrat la maternitate, nu a avut planul efectuat de la sector, situația cu care s-a prezentat la naștere, medicii obstetricieni au avut tot temeiul pentru a conduce nașterea pe cale naturală și nu prin cezariană.

La fel, conform art.213 Cod penal, examinarea pretinsei infracțiuni urma să determine cert care anume „reguli și metode de acordare a asistenței medicale au fost încălcate de inculpați”.

În sensul normei incriminate, regulile și metodele de acordare a asistenței medicale trebuie să fie exact și cert stabilite în actele normative, legi, acte subordonate legii, în caz contrar, dacă se face trimiteri la niște recomandări abstracte sau sfaturi ale persoanelor „cu mai multă experiență”, publicații științifice, denotă lipsa de previzibilitate și variabilitate, încălcându-se în acest mod principiul legalității în cadrul procesului penal.

A mai menționat avocatul precum că, la materialele cauzei penale sunt anexate două Rapoarte de expertize nr. XXXXX și nr. XXXXX, răspunsurile oferite de experți fiind contradictorii, conțin informații eronate, vagi și abstracte care nu pot sta la baza examinării unei cauze penale cu eventuala luare în considerație la emiterea unei sentințe penale.

3.2. Inculpatul Crivoi Valeriu a declarat apel, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea sentinței cu rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acesta să fie achitat și casarea Încheierii Judecătorei Soroca din 24 aprilie 2019 cu dispunerea efectuării expertizei solicitate de partea apărării.

În motivarea apelului inculpatul a indicat faptul că, nu cunoaște pe ce se bazează învinuirea sa, acuzațiile aduse nu și-au găsit confirmare pe parcursul examinării cauzei, cercetarea la etapa preliminară a fost efectuată superficial și cu încălcarea unui șir de norme procesual penale, care au lipsit partea apărării de posibilitatea de a participa la un șir de acțiuni de urmărire penală și a se apăra efectiv de învinuirea adusă.

4. Prin decizia Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2022, au fost admise apelurile declarate, casată integral sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încetat procesul penal în privința inculpatului Crivoi Valeriu acuzat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, în legătură cu decesul inculpatului în temeiul art.391 alin.(1) pct. 2) Cod procedură penală.

Acțiunea civilă înaintată împotriva inculpatului privind încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor judiciare s-au încetat în legătură cu decesul acestuia.

S-a încetat procesul penal în privința inculpatei Bordian Tatiana pe art.213 lit. b) Cod penal, în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspundere penală cu eliberarea acesteia de pedeapsa penală în temeiul art.389 alin.(9) pct. 3) Cod de procedură penală.

Acțiunea civilă s-a admis parțial și s-a încasat de la Bordian Tatiana în folosul lui Mutelica Mariana suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a păstrat dispoziția sentinței privind încasarea cheltuielilor de judecată de la Bordian Tatiana.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit cert vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate, rezultând din probele prezentate în prima instanță.

Cu toate acestea, acțiunile infracționale ale inculpatei Bordian Tatiana încadrate în baza art.213 lit. b) CP au fost săvârșite la 29 iunie 2016, de la comiterea lor a trecut mai mult de 5 ani, fapt ce determină instanța de apel de a înceta procesul în privința acesteia,

în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Referitor la argumentele din apelul avocatului Dogotari Ian în interesele succesorului părții vătămate Mutelica Mariana cu privire la cuantumul prejudiciului moral încasat de instanța de fond în beneficiul ultimii, instanța de apel a considerat necesar a le admite parțial, ținând cont de faptul că, aceasta, în urma acțiunilor prejudiciabile ale lui Bordian Tatiana, a avut un disconfort psihologic și anume i-au cauzat suferința mamei în cazul decesul pruncului său.

Ca urmare a stresului provocat de circumstanțele cauzei, aceasta s-a tratat o perioadă îndelungată, a avut nevoie de consiliere psihologică, instanța de apel apreciind prejudiciul moral cauzat în suma de 100 000 lei.

Referitor la cerințele din apel privind plângerile înaintate de avocatul Dogotari Ian, împotriva ordonanțelor procurorului de scoatere a medicilor Albu, Babără și Costin de sub urmărire penală, precum și împotriva inacțiunilor procurorului în privința medicilor de la Bălți care au acționat neglijent în privința nou-născutului Mutelica XXXXX instanța de apel le-a respins, deoarece potrivit ordonanțelor de scoatere integrală de sub urmărire penală în privința acestor persoane, s-au constatat lipsa elementelor respectivei infracțiuni, fapt demonstrat și prin ansamblu de probe acumulate în cadrul urmăririi penale și concluzia raportului judiciar nr. 290 din 26 octombrie 2017.

Cât privește inculpatul Crivoi Valeriu, instanța de apel, a constatat că acesta, pe 26 mai 2020 a decedat, fapt confirmat prin actul de deces nr. 126 din 03 iunie 2020, eliberat de SCC Soroca.

5. Avocatul Rusu Serghei, în numele inculpatei Bordian Tatiana în temeiul art.427 alin. (1) pct. 6), 8), 16) Cod de procedură penală, declară recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi soluții prin care inculpata Bordian Tatiana să fie achitată precum și să fie respinsă acțiunea civilă.

Subsidiar, în cazurile în care instanța de recurs va considera că erorile judiciare nu pot fi reparate de către aceasta, solicită admiterea recursului ordinar, casarea deciziei instanței de apel și dispunere rejudecării cauzei de aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale consideră decizia instanței de apel ca fiind neîntemeiată atât sub aspectul încadrării juridice, în partea încetării procesului penal prin prisma art.389 alin.(9) pct. 3) Cod de procedură penală, cât și în partea admiterii parțiale a acțiunii civile în privința inculpatei.

Astfel, consideră avocatul că decizia instanței de apel este ilegală, arbitrară, nemotivată și neîntemeiată, fiind afectată de vicii fundamentale și fiind bazată pe erori grave de fapt și de drept.

În acest sens, nu a fost constatat nici un motiv de neprezentare motivată a succesorului părții vătămate, instanța urmând a dispune amendarea acesteia și aducerea silită în instanța de judecată.

Mai mult, instanța de apel nu a audiat în cadrul judecării cauzei nici un martor audiat în prima instanță, încălcând astfel prevederile art.414 alin.(6) Cod de procedură penală.

Într-o altă ordine de idei, avocatul susține că, în cererea sa de apel au fost indicate un șir de temeuri în baza cărora urma să fie dispusă achitarea inculpatei.

Cu toate acestea, instanța de apel la fila 20 a Deciziei Curții de apel Bălți din 25 ianuarie 2022, încercând să combată doar unele argumente, a invocat doar dispozițiile Hotărârii Curții Constituționale nr.44 din 14 mai 2018 ce se referă la faptul că instanța și organul de urmărire penală nu dispune de cunoștințe speciale la aprecierea care din actele normative încălcate completează dispozițiile prevederilor art.213 Cod penal, asemenea concluzii urmând a fi date de specialiști în domeniu, în cazul dat, nici după concluziile

medicilor și expertize nu a fost stabilit ce a fost încălcat de către Bordian Tatiana.

Totodată, instanța de apel nu s-a expus nici referitor la termenul de exercitare a urmăririi penale, or, ultima ordonanță de prelungire a termenului de urmărire penală este din 07 septembrie 2018 (f.d.32, vol. I), termenul de urmărire penală fiind prelungit până la 11 octombrie 2018, omite însă procurorul să prelungească ulterior termenul de urmărire penală, or, abia la 02 noiembrie 2018 (în afara termenului de urmărire penală) este întocmit rechizitoriul (f.d.121-128 vol. I).

Într-un alt context, apărarea consideră că, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, deoarece, instanța de apel prin decizia sa, nu a determinat existența în acțiunile inculpatei, realizarea laturii obiective, or, ipoteza normei art.213 Cod penal, denotă ca în elementul laturii obiective a prezentei acțiuni să persiste conceptul de „intervenție” medicală ca și act medical, noțiune care este prevăzută în art.2 din Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului.

Într-o altă ordine de idei, avocatul stipulează că, instanța a admis o eroare gravă de fapt și de drept care a afectat soluția.

Deși în instanța de apel apărarea a scos în evidență erorile fundamentale care duc la încetarea procesului penal sau cel puțin la declararea inadmisibilă a Ordonanței de punere sub învinuire și a Rechizitoriului, a fost reflectat instanței analiza factologică a acțiunilor de urmărire penală din momentul depunerii sesizării până la punerea sub învinuire, instanța de judecată nu doar că nu a audiat martorii prezenți în prima instanță, dar nici măcar nu a dat citire și nu a cercetat declarațiile martorilor: Babără Igor, șef în Secția maternitate a Spitalului raional Soroca și Cărăuș Iurie, șef al Centrului Perinatal din Institutul Mamei și Copilului.

O altă eroare gravă care a afectat soluția, o reprezintă admisibilitatea și punerea la soluția instanței a Rapoartelor de expertiză, în privința cărora de către apărare au fost ridicate obiecții prin prisma prevederilor art.art.93, 94 alin.(1) pct. 2), 8) și 9) și alin.(3) Cod de procedură penală, care sunt nule și nu trebuiau admise ca probe.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat, menționând că acesta urmează a fi respins, susținând decizia instanței de apel.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, acesta urmează a fi admis, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei penale, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Din textul recursului declarat, rezultă că recurentul critică decizia instanței de apel sub aspectul temeiurilor de casare prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 16) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: **6)** instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; **8)** nu au fost întrunite elementele infracțiunii; **16)** norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Verificând aceste critici expuse de recurent, Colegiul penal lărgit constată că,

instanța de apel, judecând cauza nu a examinat-o sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție pripită.

În cele din urmă, de instanța de apel au fost formulate unele concluzii nefondate, fiind încălcată obligația acesteia de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil, fapt prin care s-a admis eroarea de drept prescrisă în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În primul rând, instanța de apel, încălcând procedura de judecare a apelului, a admis examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa succesoriului părții vătămate.

În această ordine de idei, au fost încălcate prevederile art.323 alin.(2) Cod de procedură penală, potrivit cărora „*Judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel se desfășoară cu participarea părții vătămate sau a reprezentantului ei, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod*”.

În al doilea rând, concluziile instanței de apel formulate în decizie, poartă un caracter generic asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, însă, așa cum examinarea probelor constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și legale, lăsarea fără apreciere și aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

Potrivit prescripțiilor art.414 Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

În al treilea rând, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmite instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal, administrativ ori civil a fost corect aplicate.

În al patrulea rând, Colegiul penal lărgit evidențiază într-un prim aspect faptul că, principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu.

Atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat.

Pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat după intima convingere a judecătorului, care trebuie să se bazeze pe prevederile legii procesual-penale și pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Efectuând o analiză a deciziei instanței de apel, prin prisma celor invocate pentru a fi verificate la acea etapă de control judiciar, se deduce că, aceasta nu cuprinde relevarea unor considerente suficient argumentate, în vederea respingerii probatoriului pus la baza înaintării învinuirii inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod

penal, ținând cont de toate probele administrate la caz, inclusiv la etapa cercetării judecătorești.

Astfel, analizând decizia instanței de apel și prin prisma temeiului de casare prevăzut de art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit a identificat erori admise de către instanța de apel, care au dus la condamnarea inculpatei, evidențiind în acest sens următoarele raționamente.

Potrivit art.art.52, 113 alin.(1) și (2) Cod penal, se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

Componenta infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod. Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Din prevederile legale raportate la circumstanțele de fapt, confirmate în instanța de judecată, atestăm că, pe 29 iunie 2016, Bordian Tatiana nu a efectuat în privința pacientei Mutelica Mariana vreo intervenție medicală sau un alt act medical, care ar servi drept ipoteză pentru organul de urmărire penală de a atribui în obligațiile acesteia comiterea unei infracțiuni, ci doar a aplicat vacuum- extracția la nașterea copilului Mutelica XXXXX.

În această ordine de idei se atestă că, în acțiunile inculpaților lipsesc elementele componentei de infracțiune prevăzute de art.231 lit. b) Cod penal, pretinsa infracțiune urma să determine cert care anume „reguli și metode de acordare a asistenței medicale” au fost încălcate de către inculpați.

Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, pentru ca acțiunile inculpatei Bordian Tatiana să fie pasibile încadrării în componenta de infracțiune prevăzută de art.213 lit. b) Cod penal, în acțiunile acesteia urma a fi dovedită prezența tuturor elementelor constitutive și în special reieșind din specificul cauzei, partea acuzării urma să demonstreze prezența laturii obiective și subiective a infracțiunii.

Cu toate acestea, procurorul, atât în cadrul instanței de fond, cât și în cadrul instanței de apel nu a demonstrat prezența acestora, motiv din care Colegiul penal lărgit consideră necesar de a remite cauza la rejudecare în instanța de apel.

Astfel, în speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere că, lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri.

Sub aspectul invocării de către avocatul Rusu Serghei a temeiului de recurs prevăzut de pct. 16) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit contată că, la caz se întrevide temeiul potrivit căruia calificarea acțiunilor contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Colegiul penal lărgit reiterează că, printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art.6 din Convenție, se enumeră și faptul că orice persoană trebuie să fie judecată în mod echitabil de un tribunal independent și imparțial.

Cu toate acestea, Colegiul penal lărgit notează că, deși avocatul invocă și acest temeiul în recurs, în conținutul cererii nu expune nici o argumentare în susținerea respectivului, iar instanța de recurs nu este competentă să-l completeze din oficiu.

Așadar, procedura de judecare a apelului a fost viciată, cu atât mai mult că potrivit jurisprudenței CEDO, dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât

dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a examina efectiv mijloacele, argumentele și elementele de probă sau cel puțin de a le aprecia (*cauza Achina vs. Romania*).

Drept consecință, decizia instanței de apel urmează a fi desființată ad integrum, speței fiindu-i incident cazul prevăzut de art. 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală potrivit căruia, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, or în cauza dată, instanța de apel nu și-a exercitat în deplină măsură atribuțiile prevăzute de lege și aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs, deoarece aceasta nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și de a se pronunța asupra legalității sentinței primei instanțe, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Rusu Serghei în numele inculpatei, casează total decizia Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2022, în cauza penală în privința inculpatei *Bordian Tatiana XXXXX*, dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 ianuarie 2023.

Președinte Timofti Vladimir

Judecători Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie

Dosarul nr. Ira-804/2022

1-18064196-01-Ira-26052022

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorilor Timofti Vladimir și Cobzac Elena

Conform art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală, în cauza penală în privința lui **Bordian Tatiana XXXXX**.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 06 decembrie 2022, a fost admis recursul ordinar declarat de către avocatul Rusu Serghei în numele inculpatei, fiind casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2022, în cauza penală în privința inculpatei Bordian Tatiana, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

2. Am semnat decizia conform prevederilor art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, dar cu privire la soluția adoptată, ne exprimăm dezacordul cu majoritatea completului de judecată, deoarece considerăm că recursul ordinar declarat de către avocatul Rusu Serghei în numele inculpatei, urma a fi respins cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2022.

3. Având în vedere materialele cauzei, considerăm corectă soluția instanței de apel, prin care au fost admise apelurile declarate, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

4. Or, analizând argumentele invocate în recursul ordinar declarat de către avocatul Rusu Serghei în numele inculpatei Bordian Tatiana, privind nemotivarea deciziei în partea ce ține de nevinovăția inculpatei, considerăm că motivele reflectate în recurs și opinia subiectivă a recurentului asupra motivelor invocate nu constituie în acest sens, temei de intervenire în decizia instanței de apel. Mai mult, instanța de apel prin care a fost casată sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță, și-a motivat soluția detaliat, iar careva temei de a considera că concluzia instanței de apel este eronată, la caz lipsesc. Totodată, considerăm că recursul nu este motivat, lipsesc argumente plauzibile de casare a deciziei instanței de apel din 25 ianuarie 2022.

5. Așadar, din materialele cauzei se atestă faptul, că prin sentința Judecătoreiei Soroca sediul Central, din 15 ianuarie 2022, Crivoi Valerii, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.213 lit. b) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare cu privarea dreptului de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul medicinei pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu prevederile art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani;

Bordian Tatiana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.213 lit. b) Cod penal, la 1 an închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul medicinei pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu prevederile art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Mutelica Mariana în privința inculpatului Crivoi Valerii, privind repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial, cu încasarea de la inculpat a sumei de 20 000 lei în beneficiul acesteia.

Acțiunea civilă înaintată de Mutelica Mariana în privința inculpatei Bordian Tatiana, privind repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial, cu încasarea de la inculpată a sumei de 20 000 lei în beneficiul acesteia.

În rest, pretenția în vederea recuperării prejudiciului moral prin încasarea unei sume mai mari, s-a respins ca fiind nefondată.

Plângerile avocatului Dogotari Ian privind anularea ordonanțelor procurorului din 17 aprilie 2018, 30 aprilie 2018, 14 mai 2018 și despre înlăturarea încălcărilor procesuale, s-au respins ca fiind nefondate.

S-a încasat de la Bordian Tatiana în folosul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor în sumă de 8 960.

S-a încasat de la Crivoi Valerii în folosul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor în sumă de 8 960.

6. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Dogotari Ian, în numele succesoriului părții vătămate, Mutelica Mariana, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea respingerii plângerilor împotriva actelor procurorului și ale inacțiunii acestuia, precum și în partea ce ține de latura civilă și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care: să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată și încasat în mod solidar de la inculpați în beneficiul succesoriului părții vătămate Mutelica Mariana suma de 1 000 000 lei pentru recuperarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune; să fie admise plângerile sale privind anularea ordonanțelor procurorului din 17 aprilie 2018, 30 aprilie 2018, 14 mai 2018 și cea declarată împotriva inacțiunilor procurorului de caz. În rest, să fie menținută sentința primei instanței.

6.1. La fel, a declarat apel avocatul Rusu Serghei, în numele inculpatei Bordian Tatiana, prin care a solicitat admiterea acestuia și casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata Bordian Tatiana să fie achitată pe motivul lipsei componente de infracțiune în acțiunile acesteia.

6.2. Inculpatul Crivoi Valeriu, la fel a declarat apel, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acesta să fie achitat și casarea încheierii Judecătoriei Soroca din 24 aprilie 2019 cu dispunerea efectuării expertizei solicitate de partea apărării.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2022, au fost admise apelurile declarate, casată integral sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încetat procesul penal în privința inculpatului Crivoi Valeriu învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, în legătură cu decesul inculpatului în temeiul art.391 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală.

Acțiunea civilă înaintată împotriva inculpatului privind încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor judiciare s-a încetat în legătură cu decesul acestuia.

S-a încetat procesul penal în privința inculpatei Bordian Tatiana pe art.213 lit. b) Cod penal, în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspundere penală cu eliberarea acesteia de pedeapsa penală în temeiul art.389 alin.(9) pct. 3) Cod de procedură penală.

Acțiunea civilă s-a admis parțial și s-a încasat de la Bordian Tatiana în folosul lui Mutelica Mariana suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a păstrat dispoziția sentinței privind încasarea cheltuielilor de judecată de la Bordian Tatiana.

8. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar, de către avocatul Rusu Serghei, în numele inculpatei Bordian Tatiana, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi soluții prin care inculpata Bordian Tatiana să fie achitată precum și să fie respinsă acțiunea civilă. Subsidiar, în cazurile în care instanța de recurs va considera că erorile judiciare nu pot fi reparate de către aceasta, solicită admiterea recursului ordinar, casarea deciziei instanței de apel și dispunere rejudecării cauzei de aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9. Din conținutul părții descriptive a deciziei instanței de apel, la capitolul stabilirii vinovăției inculpatei Bordian Tatiana, instanța de apel a considerat ca fiind demonstrată cu certitudine vinovăția lui Bordian Tatiana în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal. Concluziile privind vinovăția inculpatei, instanța de apel le-a întemeiat pe: declarațiile succesului legal al părții vătămate Mutelică Mariana (f. d. 170-176, vol. II); pe raportul de expertiză medico-legală judiciară în comisie nr. XXXXX (f. d. 138-142, vol. I), cât și pe probele care au fost date citire de către partea acuzării în ședința instanței de apel enumerate la f. d. 46-47, vol. IV, decizia contestată, fiind bine argumentată la acest capitol. La caz, s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii imputate lui Bordian Tatiana, inclusiv vinovăția acesteia, după cum rezultă din decizia instanței de apel, care s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt motivându-și concluziile prin cumulul de probe pertinente și concludente, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv.

Considerăm că recursul declarat de avocatul Rusu Serghei în numele inculpatei nu este motivat, iar argumentele invocate nu sunt în măsură să răstoarne soluția adoptată și nu constituie temei de implicare a instanței de recurs ordinar.

Totodată, menționăm că infracțiunea se confirmă prin raportul de expertiză medico-legală judiciară în comisie nr. XXXXX din 26.10.2017, prin care s-a constatat: că la copilul Mutelica XXXXX a fost depistat hematom intraos parietal pe dreapta cu modificări de organizare (cefalohematomul), care se încadrează în termen de circa 1-2 luni pînă la deces, reprezintă un revărsat sanguin subperiostal, care apare în timpul nașterii prin comprimarea îndelungată a căpșorului fătului în regiunea suturii craniene. Cauza decesului copilului Mutelica XXXXX a fost insuficiența cardio-respiratorie, encefalopatia hipoxică acută, encefalomalacia, edemul și tumefierea cerebrală severă și ca rezultat al cefalohematomului, care a apărut în timpul nașterii prin trecerea fătului prin căile fiziologice de naștere a parturientei. Patologia depistată la copilul Mutelica XXXXX nu ar fi cauzat decesul, dacă la naștere s-ar fi determinat hipoxia intrauterină și nașterea ar fi fost finisată prin operația cezariană.

Prin urmare, din materialele cauzei penale rezultă cu certitudine că inculpata Bordian Tatiana, împreună cu Crivoi Valerii, în privința căruia procesul penal s-a încetat în legătură cu decesul inculpatului, a asistat nașterea cet. Mutelica Mariana și ca rezultat al încălcării din neglijență de către inculpată a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, nou-născutul Mutelica XXXXX a decedat pe data de 11 august 2016, fapt ce vine în contradicție cu argumentul expus în decizia instanței de recurs ordinar și anume că *„Bordian Tatiana nu a efectuat în privința pacientei Mutelica Mariana vreo intervenție medicală sau un alt act medical, care ar servi drept ipoteză pentru organul de urmărire penală de a atribui în obligațiile acesteia comiterea unei infracțiuni, ci doar a aplicat vacuum - extracția la nașterea copilului Mutelica XXXXX”*.

Astfel că, careva încălcări pe care le invocă recurentul nu se regăsesc în speța dată, iar la caz nu este identificată vreo eroare gravă de drept, care ar putea servi drept temei de casare a hotărârii judecătorești atacate prin prisma temeiurilor de casare prevăzute de lege, iar argumentele recurentului în ce privește nevinovăția inculpatei sunt neîntemeiate, fără a fi indicate erori de drept concrete, ce ar servi temei de implicare a instanței de recurs în soluția adoptată.

Pentru aceste motive am optat pentru respingerea ca inadmisibil a recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2022, în cauza penală privind-o pe Bordian Tatiana, cu menținerea deciziei instanței de apel, ca fiind legală și întemeiată.

Judecător

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena